

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 32CoCsp/6/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6120421595
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 05. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Duman
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:6120421595.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom zo sudcov – predsedu: JUDr. Peter Duman a členov: JUDr. Daniel Ilavský a JUDr. Róbert Foltán v sporovej veci žalobcu: Intrum Slovakia s.r.o., IČO: 35 831 154, Mýtna 48, Bratislava, zast.: JUDr. Ján Šoltés, advokát, Mýtna 48, Bratislava, proti žalovanej: A. B., nar. XX.XX.XXXX, A. XXXX/X, C., zast.: JUDr. Peter Vachan, advokát, Pavla Mudroňa 1191/5, Žilina, o 2 839,89 € s prísl., o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Skalica zo 17.01.2023, č. k. 1Csp/1/2021-165, takto

rozhodol:

- I. Odvolanie žalobcu proti výroku I napadnutého rozsudku sa odmieta.
- II. Napadnutý rozsudok sa vo výroku II a v súvisiacom výroku III o trovách konania potvrdzuje.
- III. Žalovanej sa priznáva voči žalobcovi nárok na náhradu 100 % trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie konanie v časti týkajúcej sa sumy 210 € s príslušenstvom zastavil (výrok I), žalobu vo zvyšku zamietol (výrok II) a priznal žalovanej proti žalobcovi nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu (výrok III).

2. Z napadnutého rozsudku vyplýva, že súd prvej inštancie zistil skutkový stav takto:

3. Dňa 26.03.2015 uzatvoril právny predchodca žalobcu VÚB, a.s. so žalovanou ako dlžníkom zmluvu o poskytnutí spotrebiteľského úveru „Flexipôžička“ č. 0003292011260315, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanej pôžičku vo výške 4 000 €. Žalovaná sa zaviazala splácať pôžičku v pravidelných 108 mesačných splátkach v sume 69,36 € s poistením 3,24 €. Celkové náklady spotrebiteľa boli vyčíslené vo výške 3 180,03 € a celková čiastka na úhradu 7 180,03 €. Výška ročnej úrokovej sadzby 14,40 %, priemerná ročná hodnota RPMN 16,16 %. Prvá splátka bola dohodnutá na deň 20.04.2015, posledná splátka 20.03.2024, doba trvania úverovej zmluvy, do zaplatenia všetkých záväzkov dlžníka podľa zmluvy. Zo žiadosti o poskytnutie flexipôžičky zo dňa 26.03.2015 vyplýva, že žalovaná predložila doklad totožnosti, vodičský preukaz a vypísala údaje o zamestnaní. Podľa čl. IX. Bod 1 a) Všeobecných obchodných podmienok VÚB a.s. na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám – občanom banka bola oprávnená požadovať, aby dlžník vrátil celú poskytnutú sumu úveru s príslušenstvom pred dátumom splatnosti dohodnutým v úverovej zmluve, prípadne odstúpiť od úverovej zmluvy z dôvodu, ak je dlžník v omeškaní s úhradou viac než dvoch splátok alebo jednej splátky, počas obdobia dlhšieho než 3 mesiace a bol na ich zaplatenie písomne vyzvaný s upozornením na právo banky odstúpiť od úverovej zmluvy. Podľa splátkového kalendára žalovaná splátky úveru riadne uhrádzala do septembra 2017. Splátku splatnú 20.09.2017 uhradila až 27.10.2017. Ďalšia úhrada bola evidovaná až 01.08.2018 vo výške 55 €. Dňa 02.01.2018 vystavil právny predchodca žalobcu tretiu upomienku –

pokus o zmier, v ktorej oznámil žalovanej, že dlžná pohľadávka je 212,80 € a bola vyzvaná na okamžité zaplatenie a v prípade nezaplatenia bola upozornená na právo banky odstúpiť od zmluvy o úvere. Listom z 08.02.2018 oznámil právny predchodca žalobcu žalovanej, že vyhlásil predčasnú splatnosť úveru vrátane príslušenstva so zostatkom 3 556,17 €. List bol právnemu predchodcovi žalobcu vrátený dňa 21.02.2018 s poznámkou „adresát neznámy“. Právny zástupca žalobcu listom z 25.09.2020 vyzval žalovanú na zaplatenie pohľadávky vo výške 4 651,71 € do 05.10.2020. Výzva bola daná na poštovú prepravu dňa 29.09.2020. Žalobca listom zo 06.03.2020 oznámil žalovanej postúpenie pohľadávky. Podľa prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok bola postúpená pohľadávka voči žalovanej číslo zmluvy 5154702921 vo výške istiny 2 971,14 €, zmluvný úrok 999,94 €, úrok z omeškania 326,98 €, poplatky 14,24 €.

4. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2 a § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 9, § 565 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách (ďalej len „ZoB“) takto:

5. Vzhľadom na to, že žalobca zobral žalobu späť v časti sumy 210 € s príslušenstvom skôr než začalo pojednávanie, súd v súlade s § 145 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) konanie v tejto časti zastavil. Vo zvyšku tvorenej istinou v sume 2 603,80 € s prísl. súd prvej inštancie obsah uzavretej zmluvy medzi účastníkmi posúdil v zmysle ustanovení OZ a predmetnú zmluvu vyhodnotil ako zmluvu o spotrebiteľskom úvere v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch. Z tohto dôvodu súd skúmal, či pri postúpení pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere z banky na žalobcu bol dodržaný postup stanovený zákonom na ochranu spotrebiteľa, najmä požiadavky stanovené v § 53 ods. 9 OZ, § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a v § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách. Súd sa primárne zaoberal aktívnou vecnou legitimitáciou žalobcu v konaní, ktorú namietala aj žalovaná. Žalobca svoju vecnú legitimitáciu odvíja od Rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 14.02.2020 a Žiadosti o postúpenia prevod zo dňa 02.03.2020. Postúpenie pohľadávky oznámil žalovanej pôvodný veriteľ listom z 06.03.2020. Predmetný úver bol postúpený zo spoločnosti Všeobecná úverová banka a.s. na súčasného žalobcu, teda na nebankový subjekt. Všeobecne postúpenie pohľadávky upravuje ustanovenie § 524 a nasl. Občianskeho zákonníka. Ustanovenie § 525 ods. 1 OZ zakazuje postúpiť okrem iného také pohľadávky, ktorých obsah by sa zmenou veriteľa zmenil. Pohľadávky banky voči svojim klientom treba považovať práve za takýto druh pohľadávok. S každou pohľadávkou banky voči klientovi sú totiž neoddeliteľne spojené špecifické povinnosti a požiadavky kladené na podnikanie bánk v zmysle § 27 a nasl. ZoB, ako aj obsiahle bankové tajomstvo. Tieto požiadavky a povinnosti nevyplyvajú pre banku zo zmluvy, ale priamo zo zákona. Postúpením pohľadávky z banky na inú osobu, ktorá týmto požiadavkám nepodlieha, sa tak podstatným spôsobom mení obsah právneho vzťahu medzi veriteľom-postupníkom a dlžníkom v porovnaní so vzťahom medzi veriteľom-postupcom (bankou) a dlžníkom. Preto treba principiálne vychádzať z toho, že ustanovenie § 525 ods. 1 OZ bráni postupovaniu pohľadávok z takých právnych vzťahov, v ktorých je veriteľ povinný zo zákona zachovávať mlčanlivosť o záležitostiach dlžníka. Ustanovenie § 92 ods. 8 ZoB upravuje osobitné podmienky platného postúpenia pohľadávky, ide o lex specialis vo vzťahu k všeobecným ustanoveniam OZ o postúpení pohľadávky v zmysle § 514 a nasl. OZ. Ak teda podmienky uvedené v tomto špeciálnom ustanovení splnené nie sú, banka postúpiť pohľadávku bez súhlasu klienta nemôže. Ďalšie obmedzenie postúpenia pohľadávky predstavuje ustanovenie § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. Z tohto ustanovenia teda vyplýva, že veriteľ môže pohľadávku postúpiť na tretiu osobu len v tom prípade keď je pohľadávka splatná v celom rozsahu. Žalobca v podanej žalobe tvrdil, že jeho právny predchodca (banka Všeobecná úverová banka, a. s.) v súlade so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy a v súlade so všeobecnými obchodnými podmienkami vyhlásil ku dňu 08.02.2018 predčasnú splatnosť pohľadávky z úveru. Žalovaná toto tvrdenie poprela a tvrdila, že pre vyhlásenie predčasnej splatnosti neboli splnené podmienky, nakoľko žalobca nepreukázal doručenie ani odoslanie tretej upomienky zo dňa 02.01.2018. Právo veriteľa vyhlásiť okamžitú splatnosť úveru bolo dohodnuté v bode 5 písm. b) zmluvy a tiež v článku IX bod 1 písm. a) Všeobecných obchodných podmienok VÚB, a. s. na poskytovanie spotrebných úverov fyzickým osobám- občanom, ktoré sú súčasťou zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Vyhlásenie mimoriadnej splatnosti upravuje § 53 ods. 9 OZ, ktoré veriteľovi umožňuje „zosplatiť“ dlh až po uplynutí troch mesiacov od omeškania

so zaplacením splátky za súčasného upozornenia spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva. Účelom tohto ustanovenia je ochrana spotrebiteľa pred dôsledkami okamžitej splatnosti celého dlhu, ku ktorej by podľa § 565 OZ mohlo dôjsť už aj pri krátkodobom omeškaní trvajúcom len niekoľko dní. Žalobca úver „zosplatnil“ listom zo dňa 08.02.2018 označeným ako „výzva na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom“, ktorej predchádzal list zo dňa 02.01.2018 – tretia upomienka – pokus o zmier. Súd v tomto prípade dospel k záveru, že žalobca vyhlásil predčasnú splatnosť úveru v rozpore so zákonom, nakoľko nepreukázal, že by žalovanú kvalifikovane upozornil na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti ani to, že by túto výzvu žalovanej doručil. Tretia upomienka, ktorú žalobca považuje za výzvu pred „zosplatením“ úveru súd nepovažuje za kvalifikovanú výzvu pred „zosplatením“, nakoľko neobsahuje rozhodné skutočnosti, na základe ktorých dochádza k „zosplateniu“ úveru predovšetkým výzva neobsahuje uvedenie s koľkými splátkami je žalovaná v omeškaní ani pre ktorú neuhradenú splátku požaduje predčasné splatenie. Z výzvy potom nie je zrejmé, či uplynula lehota 3 mesiacov od omeškania so zaplacením splátky. Okrem obsahových nedostatkov výzvy, nebola splnená ani požiadavka doručenia/odoslania tejto výzvy žalovanej. Žalobca v konaní nepreukázal, že výzva právneho predchodcu žalobcu sa dostala do dispozičnej sféry žalovanej a mala možnosť sa s ňou oboznámiť. Uvedený predpoklad je pritom zákonným predpokladom pre platné vyhlásenie predčasnej splatnosti pohľadávky. Žalobca na preukázanie doručenia resp. odoslania zásielky predložil podací hárok. Tento podací hárok nepreukazuje odoslania písomností, a už vôbec nie doručenie do dispozičnej sféry žalovanej. Na uvedenom poštovom podacom hárku je síce (okrem iných adresátov) obsiahnuté aj meno, priezvisko a doručovacia adresa žalovanej aj s uvedením konkrétneho podacieho čísla zásielky vzťahujúceho sa ku konkrétnemu adresátovi, avšak dôkazná výpovedná hodnota tejto listiny predloženej žalobcom je spochybnená tým, že nie je na nej obsiahnutá predovšetkým podacia pečiatka s konkrétnym dátumom podania na prepravu konkrétnej pošty, dokonca na celom dokumente nie je uvedený dátum podania. Dokument pritom obsahuje predtlačené údaje „Dátum podania:“, „Denná pečiatka pošty:“ a „Podpis zamestnanca:“, avšak bez konkrétneho údaju a bez pečiatky pošty. Takýto dokument potom dostatočne nepreukazuje odoslanie výzvy dlžníkovi, predchádzajúcej predčasnému „zosplateniu“ celého dlhu. Pokiaľ žalobca považoval údaje obsiahnuté na bočnej strane tejto listiny za preukázanie podania poštového hárku a preukázanie dátumu doručovania výzvy žalovanej, súd sa s touto argumentáciou nestotožnil. Režazec znakov uvedený na ľavom boku podacieho hárku v znení D..E. nie je možné považovať za dátum podania, nakoľko to z neho nie je zrejmé. Pri absencii dátumu podania na poštovom podacom hárku je možné z poštového podacieho hárku zistiť nanajvýš to, že právny predchodca žalobcu hodlal adresovať žalovanej písomnosť (nevedno však ani, akú konkrétnu písomnosť). Zistiť, či sa tak aj naozaj stalo, z uvedeného poštového podacieho hárku nemožno. Práve potvrdenie dátumu pošou (resp. i iným poštovým prepravcom) na podacom hárku (resp. inom preukaznom hárku) preukazuje, že skutočne bola písomnosť podaná na poštovú prepravu a má byť doručená adresátovi. Potvrdením dátumu na poštovom podacom hárku sa preto preukazuje, že došlo k odovzdaniu zásielky na poštovú prepravu a môže sa počítať s jej riadnym doručením adresátovi zásielky, a teda i s dôjdením prejavu vôle odosielateľa adresátovi (v súlade s § 45 ods. 1 Občianskeho zákonníka). Vyššie uvedené znamená, že žalobca neunesol dôkazné bremeno a nepreukázal, že jeho právny predchodca dodržal pri vyhlásení predčasnej splatnosti úveru zákonom stanovený postup na ochranu žalovanej ako spotrebiteľa, t. j. že ju upozornil v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva vyhlásiť predčasnú splatnosť úveru. Žalobca síce navrhol vykonanie dôkazu výpisom z informačného portálu Slovenskej pošty, ktorým mal byť preukázaný presný dátum prevzatia tretej upomienky žalovanou, súd však tento návrh zamietol, nakoľko súd považuje vykonanie tohto dôkazu za neúčelné. Súd pri vykonávaní dokazovania nie je viazaný návrhmi účastníkov a nemá povinnosť všetky navrhnuté dôkazy vykonať. V prvom rade je potrebné uviesť, že žalobca v skutkových tvrdeniach netvrdil doručenia tretej upomienky žalovanému, ale tvrdil len jej odoslanie prostredníctvom Slovenskej pošty čo preukazoval podacím hárkom. Z toho dôvodu je tento navrhnutý dôkaz nadbytočný, keď má preukazovať skutočnosť (presný dátum doručenia), ktorú žalobca netvrdil. Odhliadnuc od toho, hlavným dôvodom nevykonania dokazovania však je to, že vykonanie tohto dôkazu by bolo bezvýsledné. Z verejne dostupných informácií zverejnených na webových stránkach Slovenskej pošty, a.s. F. súd zistil, že v zmysle Poštových podmienok, Všeobecná časť, vnútorný styk bod 7.1.1 Poskytovanie informácií o zásielkach, doklady a údaje o zásielke uchováva Slovenská pošta, a.s. tri roky odo dňa podania, ak ide o podacie doklady alebo tri roky odo dňa dodania ak ide o dodacie doklady. Z uvedeného je zrejmé, že Slovenská pošta a.s. informácie o zásielke, ktorá bola údajne podaná na pošte dňa 02.01.2018 už nevie poskytnúť, z dôvodu uplynutia lehoty 3 rokov a zaobstarávanie tohto dôkazu by bolo neúčelné a nehospodárne. Bolo povinnosťou žalobcu už pri podaní žaloby pripojiť resp. označiť všetky dôkazy na preukázanie svojich tvrdení pričom doručenie resp. odoslanie zásielky na

adresu žalovanej mohol žalobca preukazovať aj inými spôsobmi napr. doručenkou prípadne vrátenou nedoručenou zásielkou ako tomu bolo pri doručovaní výzvy na predčasné splatenie zostatku z úveru zo dňa 08.02.2018. Vyhlásenie predčasnej (mimoriadnej) splatnosti úveru v rozpore s § 53 ods. 9 OZ má za následok absolútnu neplatnosť tohto právneho úkonu pre rozpor so zákonom (§ 39 OZ). Pohľadávka voči žalovanej nebola v čase jej postúpenia na žalobcu spôsobilá na postúpenie v zmysle ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Postúpenie pohľadávky zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá sa doposiaľ nestala splatnou v celom rozsahu, má za následok absolútnu neplatnosť zmluvy o postúpení podľa § 39 Občianskeho zákonníka v spojení s § 525 ods. 2 OZ. Ďalšou skutočnosťou pre ktorú nie je daná aktívna legitímácia žalobcu je nesplnenie podmienky podľa § 92 ods. 8 zákona a to doručenie výzvy pred postúpením. Žalobca na preukázanie svojich tvrdení predložil tretiu upomienku – pokus o zmier z 02.01.2018 a výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom zo dňa 08.02.2018. Doručenie výzvy na predčasné splatenie žalobca preukazuje doručenkou z ktorej vyplýva, že zásielka nebola adresátom prevzatá z dôvodu „adresát neznámy“. Iná výzva predložená a ani tvrdená nebola. Tretiu upomienku nemožno považovať za výzvu pred postúpením, nakoľko tak ako už súd vyššie konštatoval táto nebola žalovanej doručená ani nebolo preukázané jej odoslanie. Vo výzve zo dňa 08.02.2018 právny predchodca žalobcu neupozorňuje žalovaného na možnosť postúpenia pohľadávky, táto upomienka tak nepredstavuje výzvu v zmysle § 92 ods. 8 ZoB. Z tejto výzvy nevyplýva, že by právny predchodca žalobcu upozornil žalovanú na možnosť postúpenia pohľadávky na iný subjekt. ZoB nevyžaduje, aby banka presne citovala ustanovenie § 92 ods. 8 v písomnej výzve, avšak účelom takejto výzvy je ochrana klienta pred postúpením bankovej pohľadávky, preto je nevyhnutné, aby bol dlžník na možnosť postúpenia v takejto výzve upozornený. Táto skutočnosť predstavuje aspoň minimálnu požiadavku na splnenie účelu uvedeného ustanovenia ZoB. Za výzvu podľa tohto ustanovenia nie je možné požadovať akúkoľvek výzvu, ktorú veriteľ zasiela dlžníkovi. Spotrebiteľ vo výzve musí byť upozornený nielen na omeškanie, ale aj na jeho následok, na vôľu banky postúpiť pohľadávku a na možnosť zvrátiť postúpenie. Žalobca v konaní nepreukázal, že by jeho právny predchodca pred postúpením pohľadávky takú výzvu žalovanej zaslal. Zohľadňujúc vyššie uvedené východiská dospel súd k záveru, že žalobca v konaní nepreukázal dodržanie zákonného postupu podľa § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ, ako ani dodržanie zákonného postupu podľa § 92 ods. 8 ZoB v spojení s § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. Žalobca teda v spore nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu z dôvodu nepreukázania splnenia podmienok pred postúpením pohľadávky bankou na nebankový subjekt (žalobcu) podľa ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. a ustanovenia § 92 ods. 8 ZoB, bez splnenia ktorých je postúpenie pohľadávky v zmysle § 525 ods. 2 OZ vylúčené a následne postúpenie pohľadávky banky, ku ktorému došlo v rozpore s týmto ustanovením, je neplatným právnym úkonom v zmysle § 39 OZ. Z dôvodu, že žalobca nepreukázal svoju aktívnu vecnú legitímáciu v tomto spore, súd žalobu v celom rozsahu zamietol. Vzhľadom na zamietnutie žaloby pre nepreukázanie aktívnej vecnej legitímácie žalobcu sa súd nezaoberal dôvodnosťou samotného nároku žalobcu ani námietkou premĺčania. Pri rozhodovaní o náhrade trov konania súd vychádzal z § 255 ods. 2 CSP a nárok na náhradu trov konania priznal žalovanej, ktorá bola v konaní úspešná v celom rozsahu.

6. Včasným odvolaním sa žalobca domáhal zmeny napadnutého rozsudku. Namietol, že napadnutý rozsudok nie je správny, pretože aktívnu legitímáciu preukázal oznámením o postúpení pohľadávky a rámcovou zmluvou o postúpení pohľadávok zo 14.02.2020, výzvami z 02.01.2018 a 08.02.2018. Výzvy boli žalovanej zasielané poštou, čo žalobca preukazuje podacím hárkom, ako aj obálkou k výzve z 08.02.2018. Odkázal na rozsudok Krajského súdu v Trnave so sp. zn. 6CoCsp/37/2020-151 a na nález Ústavného súdu SR so sp. zn. I ÚS 640/2014, ktorý sa týkal formalistických požiadaviek na formuláciu predmetu zmluvy.

7. Vo vyjadrení k odvolaniu žalovaná navrhla napadnutý rozsudok potvrdiť. Poštový podací hárok neobsahuje žiadnu pečať Slovenskej pošty, a.s., preto údaje v ňom uvedené nie sú preukázané a nejde o hodnoverný dôkaz. Na stránke slovenskej pošty sa v súvislosti so zásielkou na poštovú adresu žalovanej Slovenská pošta, a.s. uvádza: „Pre zásielku nevidujeme v informačnom systéme žiadne údaje.“ Uvedené preukazuje, že zo strany žalobcu nebola odoslaná žiadna zásielka pod takýmto číslom. Žalovaná odkázala na judikát R 8/2018 a ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu. Z ustanovenia § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že možno postúpiť len splatnú pohľadávku a ak dôjde k postúpeniu nesplatennej pohľadávky, ide o postúpenie, ktoré odporuje zákonu v zmysle § 525 ods. 2 OZ. Ak žalobca nepreukázal doručenie tretej upomienky, neboli splnené podmienky pre platné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru v zmysle § 53 ods. 9 a § 565 OZ, preto je nutné tretiu

upomienku ako aj výzvu na predčasné splatenie zostatku úveru s príslušenstvom považovať s odkazom na ustanovenie § 39 OZ za neplatné právne úkony.

8. Odvolací súd, viazaný rozsahom odvolania (§ 379 CSP) a odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok, ako aj predchádzajúce konanie pred súdom prvej inštancie aj z hľadiska väd týkajúcich sa procesných podmienok (§ 380 ods. 2 CSP) bez nariadenia pojednávania, pretože neboli splnené podmienky § 385 ods. 1 CSP, a dospel k záveru, že odvolanie nemožno vyhovieť.

9. Pokiaľ ide o odvolanie žalobcu proti výroku I napadnutého rozsudku, ktorým súd prvej inštancie konanie v časti sumy 210 € s prísl. zastavil, neboli splnené podmienky, aby odvolací súd preskúmaval vecnú správnosť napadnutého rozsudku, pretože odvolanie v tejto časti nemožno považovať úplné.

10. Medzi náležitosti, ktoré musí odvolanie obsahovať, patrí o. i. uvedenie dôvodov, z akých sa rozhodnutie považuje za nesprávne (§ 363 CSP). Odvolaním totiž odvolateľ stanovuje rozsah odvolacieho prieskumu, pretože odvolací súd je dôvodmi odvolania viazaný (§ 380 ods. 1 CSP). Vzhľadom na princíp neúplnej apelácie a koncentráciu odvolacieho konania postupuje súd prvej inštancie podľa osobitných pravidiel vo vzťahu k odvolacím dôvodom. Na doplnenie odvolacích dôvodov súd prvej inštancie odvolateľa nikdy nevyzýva (§ 373 ods. 1 CSP). To isté platí aj v prípade, ak odvolanie žiaden odvolací dôvod neobsahuje. Pokiaľ odvolanie po uplynutí odvolacej lehoty neobsahuje riadne vymedzený odvolací dôvod, ide o neodstrániteľnú vadu odvolania, pre ktorú nemožno v odvolacom konaní pokračovať a odvolací súd odvolanie odmieta (§ 386 písm. d) CSP].

11. Z odvolania žalobcu však nie sú zistiteľné žiadne dôvody, pre ktoré by malo byť rozhodnutie prvoinštančného súdu, ktoré bolo reakciou na čiastočné späťvzatie žaloby, nesprávne. Ako už bolo naznačené vyššie, odvolací súd je viazaný odvolacími dôvodmi (§ 380 ods. 1 CSP), ibaže ide o vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok, čo ale nie je tento prípad (§ 380 ods. 2 CSP). V odvolacom konaní teda chýbajú argumenty žalobcu umožňujúce priestor na vecný prieskum napadnutého rozhodnutia v tejto časti odvolacím súdom. Keďže na doplnenie odvolacích dôvodov súd nevyzýva (§ 373 ods. 1 in fine CSP) a odvolacie dôvody možno dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania (§ 365 ods. 3 CSP), ktorá už uplynula, odvolanie trpí neodstrániteľnou vadou, pre ktorú nemožno v odvolacom konaní pokračovať.

12. Vzhľadom na to, že odvolanie žalobcu proti výroku I napadnutého rozsudku nespĺňa náležitosti požadované zákonom, nemohol odvolací súd rozhodnutie napadnuté odvolaním v tomto rozsahu preskúmať a meritorne o odvolaní rozhodnúť, ale musel odvolanie podľa § 386 písm. d) CSP v tejto časti odmietnuť (výrok I).

13. Na účely vyhodnotenia odvolania žalobcu voči zvyšku napadnutého rozsudku odvolací súd preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, pokiaľ ide o skutočnosti rozhodné pre posúdenie uplatneného nároku (bod 3 vyššie). Súd prvej inštancie sa v odôvodnení napadnutého rozsudku vysporiadal s podstatnými vyjadreniami strán prednesenými v konaní na súde prvej inštancie v rozsahu, v akom sú relevantné pre rozhodnutie, a pokiaľ ide o podstatné tvrdenia žalovaného uvedené v odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP), odvolací súd k nim dopĺňa tieto úvahy:

14. Žalobca svojimi odvolacími námietkami napáda záver súdu prvej inštancie, že žalobe nemožno vyhovieť, pretože žalobca nie je aktívne vecne legitimovaný v prejednávanej veci.

15. Žalobca v odvolaní argumentoval, že svoju aktívnu vecnú legitimáciu preukazoval oznámením o postúpení pohľadávky. Je pravda, že staršia súdna prax (R 119/2003) dospela k záveru, že relevantné oznámenie postupcu dlžníkovi o postúpení pohľadávky bez ďalšieho zakladá aktívnu legitimáciu postupníka na vymáhanie postúpenej pohľadávky; súd z takéhoto oznámenia vychádza bez toho, aby ako prejudiciálnu otázku skúmal existenciu a platnosť zmluvy o postúpení; dlžník sa v takomto prípade nemôže úspešne dovolať neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky alebo jej neexistencie; to by mohol len vtedy, ak by postúpenie pohľadávky preukazoval zmluvou o postúpení postupník. Z obsahu judikátu vyplýva, že riadne doručenie oznámenia o postúpení pohľadávky zo strany postupcu dlžníkovi bolo v uvedenom konaní nepochybne preukázané. Neskorší vývoj sa čiastočne odklonil od uvedeného názoru v tom zmysle, že dlžník je oprávnený domáhať sa skúmania platnosti postúpenia, ak zmluva o postúpení pohľadávok bola uzavretá v rozpore so zákonom, keď nie je rozhodujúce, či mu postúpenie

oznánil postupca alebo preukázal postupník (pozri rozsudky Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14.05.2008, sp. zn. 2Obo/49/2008 a z 28.01.2009, sp. zn. 1Cdo/76/2007, uverejnený v Zbierke stanovisk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 46/2009). Túto súdnu prax odobril aj Ústavný súd SR (pozri jeho uznesenie zo 03.07.2012, sp. zn. IV.ÚS/337/2012). V ďalšom judikáte (R 60/2018) Najvyšší súd SR tiež konštatoval, že následkom postupu pohľadávky, ohľadom ktorej nie je cesia podľa § 525 OZ alebo podľa osobitných predpisov dovolená, je absolútna neplatnosť postupnej zmluvy pre jej rozpor so zákonom (§ 39 OZ), pričom na absolútnu neplatnosť postúpenia musí prihliadnuť súd aj bez námietky, z úradnej povinnosti. Ustanovenie § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch, na ktoré v tejto súvislosti odkázal aj súd prvej inštancie (bod 32 napadnutého rozsudku) predstavuje normatívnu súčasť ochrany spotrebiteľa a prísnejšiu úpravu režimu postúpenia pohľadávky, než je zakotvená v Občianskom zákonníku, ktorá v záujme ochrany slabšej zmluvnej strany kladie ďalšie podmienky na veriteľa podmieňujúce platnosť postúpenia pohľadávok zo spotrebiteľských úverov na iné subjekty. Aktuálna súd prax najvyššieho súdu zastáva názor, že skúmanie otázky platnosti postúpenia pohľadávky podľa § 17 zákona o spotrebiteľských úveroch je nielenže súčasťou nutného prieskumu aktívnej vecnej legitímácie žalobcu v spore súdom, ku ktorému musí pristúpiť v každom súdnom konaní, ale zároveň aj prejavom princípov ochrany spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany v danom záväzkovom vzťahu (pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.09.2022, sp. zn. 9Cdo/317/2021). Je preto povinnosťou súdu ex offa a aj bez námietky pristúpiť k preskúmaniu platnosti postúpenia žalovanej pohľadávky. Oznámenie o postúpení pohľadávky v dôsledku toho v prejednávanom spotrebiteľskom spore samo o sebe neodôvodňuje záver, že žalobca ako postupník je v spore aktívne vecne legitímovaný.

16. Ak žalobca opiera svoju aktívnu legitímáciu o rámcovú zmluvu o postúpení pohľadávok, v tomto smere už súd prvej inštancie opísal zákonné požiadavky, ktoré musia byť splnené pre to, aby sa postúpenie považovalo za platné a zakladalo aj právo postupníka domáhať sa zaplatenia postúpenej pohľadávky voči dlžníkovi (bod 32 napadnutého rozsudku). Odvolací súd sa s jeho úvahami v tomto rozsahu stotožňuje. V tejto súvislosti postačí odkázať na ustálenú rozhodovaciu prax (§ 220 ods. 2 in fine CSP), teda na už cit. judikát R 60/2018, z ktorého je zrejmé, prečo ani existencia žalobcom spomínanej rámcovej zmluvy o postúpení pohľadávok nepreukazuje jeho aktívnu vecnú legitímáciu v prejednávanej veci. Neobstojí teda žalobcom uplatňovaný odvolací dôvod, podľa ktorého súd prvej inštancie vec nesprávne právne posúdil [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

17. Pokiaľ ide o otázku výzvy dlžníka pred postúpením pohľadávky, ako to v podstate správne uzavrel súd prvej inštancie, bolo povinnosťou žalobcu ako postupníka preukázať, že sporná banková pohľadávka voči žalovanej ako spotrebiteľke bola postúpená nielen v súlade s § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách, ale vzhľadom na vetu za bodkočiarkou a poznámku pod čiarou 87ac) aj v súlade s § 17 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase postúpenia. Z posledného cit. ustanovenia vyplýva, že veriteľ môže pohľadávku postúpiť na tretiu osobu len v tom prípade, keď je pohľadávka splatná v celom rozsahu. Žalobca síce tvrdil, že spornú pohľadávku jeho právny predchodca (postupca) „zosplatnil“, ale súd prvej inštancie dospel k opačnému záveru, čo odôvodnil okrem iného potrebou preukázať, že žalobca doručil žalovanej výzvu na zaplatenie dlhu s upozornením na možnosť „zosplatnenia“ celej pohľadávky.

18. Podmienky na „zosplatnenie“ (vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo spotrebiteľskej zmluvy) upravuje § 53 ods. 9 OZ v spojení s § 565 OZ. Ustanovenie § 53 ods. 9 OZ pred „zosplatnením“ úveru vyžaduje výzvu veriteľa adresovanú a doručení dlžníkovi s upozornením na aktuálny dlh a na možnosť veriteľa požadovať zaplatenie celého zvyšku dlhu naraz z dôvodu neplnenia si povinnosti dlžníka. Právo na jednorazové splatenie celej neuhradenej pohľadávky má veriteľ najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky spotrebiteľa. Ustanovenie § 565 OZ stanovuje, že ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Keďže § 53 ods. 9 OZ predstavuje v spotrebiteľských zmluvách lex specialis oproti všeobecnej norme § 565 OZ, právo podľa § 53 ods. 9 OZ môže veriteľ vykonať len po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale zároveň musí byť splnený predpoklad, že omeškanie spotrebiteľa s dotknutou splátkou trvá. Na riadne „zosplatnenie“ je tiež nevyhnutné, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 OZ je teda podmienená aj tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Lehota na doručenie upozornenia spotrebiteľovi v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie „zosplatnenia“ celej pohľadávky, nemusí bez ďalšieho začať plynúť až potom, ako je dlžník v omeškaní

so splátkou tri mesiace. V § 53 ods. 9 OZ nie je upravená lehota, v ktorej musí veriteľ žiadať právo na predčasné „zosplatnenie“ úveru najneskôr, táto je však upravená v § 565 OZ, podľa ktorého toto právo môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky a súčasne spotrebiteľ musí byť v omeškaní so zaplatením splátky tri mesiace, pričom postačuje, aby bol v omeškaní len s jednou splátkou. Veriteľ môže teda svoje právo na „zosplatnenie“ využiť len do určitého času. Do splatnosti splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli tri mesiace, musí veriteľ právo na „zosplatnenie“ uplatniť, inak jeho právo zaniká. Účelom zániku práva na „zosplatnenie“ dlhu je právna istota dlžníka, že obsah jeho záväzku sa nezmení a že naďalej má možnosť plniť svoj dlh v splátkach.

19. Žalobca tvrdil, že postupca žalovanú vyzýval na plnenie listami z 02.01.2018 a z 08.02.2018. Súd prvej inštancie skutkovo ustálil, že a) list z 02.01.2018 obsahoval oznámenie adresované žalovanej, že dlžná pohľadávka je 212,80 € a výzvu na okamžité zaplatenie s upozornením na právo banky odstúpiť od zmluvy o úvere (bod 14 napadnutého rozsudku); a že b) listom z 08.02.2018 obsahoval oznámenie adresované žalovanej, že bola vyhlásená predčasná splatnosť úveru vrátane príslušenstva so zostatkom 3 556,17 € (bod 15 napadnutého rozsudku). Z týchto skutkových záverov, z ktorých odvolací súd vychádza, pretože ich žalobca v odvolaní nenapadol, vyplýva, že výzvu na zaplatenie dlhu s upozornením na možnosť „zosplatnenia“ celej pohľadávky obsahoval len list z 02.01.2018. Aby však tento list vyvolal právne účinky predpokladané v § 53 ods. 9 v spojení s § 565 OZ, musí byť dlžníkovi riadne doručený. Upozornenie dlžníka na hrozbu „zosplatnenia“ dlhu je dôležité preto, lebo umožňuje dlžníkovi splniť omeškanú splátku a zvrátiť tak predčasnú splatnosť celého dlhu. Preto je nevyhnutné, aby sa dlžník s obsahom listu s takýmto upozornením aj oboznámil alebo mal možnosť tak urobiť. Na účinky výzvy podľa § 53 ods. 9 OZ ako jednostranného adresovaného hmotnoprávneho úkonu sa všeobecne vzťahuje § 45 ods. 1 OZ, podľa ktorého prejav vôle pôsobí voči neprítomnej osobe od okamihu, keď jej dôjde. Tzv. teóriu dôjdenia, o ktorú ide v tomto prípade, pri hmotnoprávných úkonoch nevyžaduje skutočné doručenie a prevzatie písomnosti zachytávajúcej právny úkon. Účinnosť adresovaných jednostranných hmotnoprávných úkonov v režime Občianskeho zákonníka, resp. celkovo v oblasti súkromného práva predpokladá, že prejav vôle dôjde, resp. je doručený adresátovi, t. j. že sa dostane do sféry jeho dispozície – už týmto okamihom začína právny úkon pôsobiť voči druhej zmluvnej strane. Pod pojmom „dostať sa do jeho dispozície sféry“ sa rozumie objektívna možnosť neprítomnej osoby zoznámiť sa s právnym úkonom, ktorý jej bol adresovaný. Právna teória i súdna prax takou možnosťou chápe nielen samotné prevzatie písomného hmotnoprávneho úkonu adresátom, ale i také prípady, keď doručením listu či telegramu, obsahujúceho prejav vôle, do bydliska alebo sídla adresáta či do jeho poštovej schránky, poprípade i hodením oznámenia do poštovej schránky o uložení takej zásielky, nadobudol adresát hmotnoprávneho úkonu objektívnu príležitosť zoznámiť sa s obsahom zásielky. Pritom nie je nevyhnutné, aby sa adresát skutočne zoznánil s obsahom hmotnoprávneho úkonu, postačuje, že mal objektívnu možnosť spoznať jeho obsah (napr. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28. januára 2011 sp. zn. 5Cdo/129/2010). Rozhodujúce je objektívne hľadisko, t. j. ak sa preukáže, že adresát mal reálnu možnosť oboznámiť sa s prejavom vôle, nastávajú právne účinky jednostranného právneho úkonu obsahujúceho takýto prejav bez ohľadu na to, či sa s ním adresát skutočne oboznámil. Pre čas dôjdenia prejavu vôle ďalej platí, že prejav vôle musí dôjsť adresátovi v čase, v ktorom sa podľa obvyklých okolností mohol s obsahom prejavu vôle oboznámiť; záleží teda na tom, kedy adresát mal a mohol predpokladať prijatie prejavu. Dôjdením prejavu vôle do dispozície sféry adresáta sa završuje proces účinného doručenia právneho úkonu a od tohto momentu je právny úkon pre konajúci subjekt záväzný a nemožno ho jednostranne odvolať. Z povahy ustanovenia § 45 ods. 1 OZ vyplýva, že ide o kogentné ustanovenie, ktoré nepripúšťa odchylnú dohodu zmluvných strán v podobe fikcie doručenia. Právna konštrukcia doručovania upravená týmto ustanovením totiž zabezpečuje spravodlivé vyvažovanie záujmov zmluvných strán. Adresátovi právneho úkonu poskytuje možnosť oboznámiť sa s obsahom právneho úkonu a taktiež istotu, aby účinky daného právneho úkonu nenastali bez toho, že mu to nebolo umožnené. Pritom nie je podstatné, či sa adresát s obsahom zásielky aj skutočne oboznámil. Je potrebné si však uvedomiť, že v prípade sporu o doručení písomnosti bude dôkazné bremeno o doručení zaťažovať odosielateľa. Je preto vhodné, aby odosielateľ vhodným spôsobom doručenie zásielky adresátovi zdokumentoval, resp. ju vedel relevantne preukázať (por. R 4/2021).

20. Správne teda postupoval súd prvej inštancie, keď v dôsledku procesnej obrany žalovanej, ktorá poprela doručenie listu z 02.01.2018, dôkazným bremenom v tomto zmysle zaťažil žalobcu. Žalobca sa doručenie sporného listu pokúšal preukázať len listinným dôkazom – podacím hárkom (č. I. 36 – 39). Obsahové nedostatky tohto dôkazu, na ktoré upozornil súd prvej inštancie v úvode bode 35

napadnutého rozsudku), ale nie sú podstatné, pretože podací hárok je potvrdením o podaní zásielky na poštovú prepravu, a nie o jej doručení adresátovi. Na rozdiel od súdu prvej inštancie tak odvolací súd nepovažuje podací hárok sám o sebe za dostatočný dôkaz o doručení poštovej zásielky adresátovi, ak by aj bol opatrený dátumom podania zásielky a pečiatkou pošty. Prevzatie zásielky na účely jej doručenia adresátovi poštou ešte neznamena, že pošta zásielku adresátovi aj skutočne doručila. Preukázať doručenie podanej zásielky by bolo možné vyvodiť napríklad z potvrdenia pošty o výsledku doručovania, ktorá je bežne dostupná aj online, z doručenky ako osobitne spoplatnenej služby pošty, prípadne obálkou vrátenej nedoručenej zásielkou, teda tak, ako žalobca preukazoval doručenie listu z 08.02.2018 žalovanej. Ak teda súd prvej inštancie na základe dokazovania vykonaného sporným podacím hárkom uzavrel, že žalobca nepreukázal doručenie listu z 02.01.2018 žalovanej, je jeho názor správny, hoci z iných dôvodov. Vo výsledku teda správne vyhodnotil skutkový stav, a preto neobstojí žalobcom uplatňovaný odvolací dôvod spočívajúci v nesprávnom zistení skutkového stavu [§ 365 ods. 1 písm. f) CSP], žalobcom inak mylne označený ako nesprávne právne posúdenie veci [§ 365 ods. 1 písm. h) CSP].

21. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy odvolací súd napadnutý rozsudok vrátane súvisiaceho výroku o trovách konania potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP) ako vecne správny (výrok II).

22. Pretože týmto rozhodnutím sa konanie končí, musel odvolací súd rozhodnúť aj o nároku strán na náhradu trov odvolacieho konania podľa § 262 ods. 1 v spojení s § 396 ods. 1 CSP vychádzajúc jednak z toho, že v dôsledku odmietnutia odvolania sa v časti konania nemohlo pokračovať, jednak z toho, že vo zvyšku žalobca so svojím odvolaním neuspel. Civilný sporový poriadok neobsahuje ustanovenie, ktoré by výslovne upravovalo otázku náhrady trov konania v prípade odmietnutia odvolania. Odvolací súd s odkazom na čl. 4 ods. 1 základných princípov CSP zastáva názor, že právnou úpravou, ktorá je posudzovanej právnej veci obsahom a účelom najbližšia, je ustanovenie § 256 ods. 1 CSP, ktoré sa zaoberá náhradou trov zastaveného konania. Odmietnutie odvolania je totiž takisto procesným rozhodnutím a spôsobuje rovnaké procesné následky, ako zastavenie konania, pretože k meritórnemu prieskumu napadnutého rozhodnutia a k zvráteniu jeho účinkov v odvolacom konaní už nemôže dôjsť. Odmietnutie odvolania zaviniť žalobcovia svojím neúplným odvolaním, preto treba náhradu trov konania podľa § 256 ods. 1 v spojení s čl. 4 ods. 1 CSP priznať protistrane, ktorou je v tomto prípade žalovaná. V zostávajúcej časti mala úspech žalovaná, takže odvolací súd jej podľa § 255 ods. 1 CSP priznal voči žalobcovi nárok na náhradu všetkých trov odvolacieho konania (výrok III).

23. Senát odvolacieho súdu prijal toto rozhodnutie jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie za podmienok § 419 a § 420 CSP. Dovolanie možno podať v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozsudku na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní treba popri všeobecných náležitostiach podania (označenie súdu, ktorému je určené, spisovej značky a označenie veci, ktorej sa týka, označenie a podpis dovolateľa) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh). Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, ktorý musí dovolanie a iné podania dovolateľa spísať, ibaže ide o prípady § 429 ods. 2 CSP.